

A Holiday of Redemption - or a Holiday of Hope? Chanuka - In 'light' of the prophecies of Chagai & Zecharya

[Source sheet for Tanach Study Center - www.tanach.org]

- I. The date of 24 Kislev in Sefer Chagai - 'breaking ground' on Second Temple
- II. The time period of 'Shivat Tzion' / 'Despair' during time of Daryavesh
[Chagai, Zecharya, in light of Ezra chapters 1 thru 4]
- III. Fulfillment of the prophecies of Zecharya by the Chashmonaim
- IV. The 25th of Kislev, its importance according to Book of Maccabees I.
[Re-Dedication of the Mizbeyach - as reason for Chanuka]
- V. Timeline of events, based on Megillat Taanit
- VI. Mesechet Shabbat 21b - (& Maharsha)
[Miracle of "pach ha'shemen" - a reason (or 'sign') for Chanuka]
- VII. A Holiday of Lights - Chanuka according to Josephus
- VIII. Chanuka, since the time of Adam ha'Rishon
[Mesechet Avoda Zara 8a - re: the winter solstice]

חגיי פרק ב, פסוק ו

כי כה אמר יהוה צבאות, עוד אחת מעט היא; ואני, מרעיש את-השמים ואת-הארץ, ואת-הים, ואת-התקבה.

רש"י

עוד אחת מעט היא - משתכלה מלכות פרס זו המושלת עליכם עוד אחת תקום למשול עליכם להצר לכם מן מלכות יון ומעט יהא זמן ממשלתה
ואני מרעיש - בניסים הנעשים לבני חשמונאי
את השמים וגו' - ויבינו ששכינתי שורה בבית זה ויביאו תשורת זהב וכסף כאשר כתוב בספר יוסף בן גוריון

תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא עמוד ב

מאי חנוכה? דתנו רבנן: בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון, דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון. שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה.

מהרש"א חידושי אגדות מסכת שבת דף כא עמוד ב

מאי חנוכה כו'. ופירוש הר"ן כלומר חנו בכ"ה כו' ע"ש וק"ק מאי חניית שיך הכא כיון דהותר בהן מלאכה ולא נתנו לייט אלא להלל ולהודות ונראה לפרש דנקרא חנוכה ע"ש חנוכת המזבח כדאמרי' בפרק ר' ישמעאל דבית חשמונאי גנזו אבני מזבח ששקצו אנשי עו"ג לע"ז והוצרכו לבנות מזבח חדש ולכך נקרא חנוכה ולא קאמר הכא מאי חנוכה אלא מאיזה נס קבעו אותו להדליק בו נרות גם לפי מדרש ב"ר שמלאכת המשכן נגמרה בכ"ה בכסליו ולא חנוכה עד ר"ח ניסן ושבנו נולדו האבות והקב"ה שילם לו בימי מתתיהו כו' היינו נמי שהיה כמ"ש ששילם לו להיות ביום חינוך המזבח ע"י מתתיהו ששקצו אנשי עו"ג מזבח הישן:

תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא עמוד ב

תנו רבנן: מצות חנוכה נר איש וביתו. והמהדרין - נר לכל אחד ואחד. והמהדרין מן המהדרין, בית שמאי אומרים: יום ראשון מדליק שמנה, מכאן ואילך פוחת והולך; ובית הלל אומרים: יום ראשון מדליק אחת, מכאן ואילך מוסיף והולך.

תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף ח עמוד א

מתני'. ואלו אידיהן של עובדי כוכבים: קלנדא, וסטרנורא, וקרטיסים, ויום גנוסאי של מלכיהם, ויום הלידה, ויום המיתה, דברי רבי מאיר; וחכמים אומרים: כל מיתה שיש בה שריפה - יש בה עבודת כוכבים, ושאיין בה שריפה - אין בה עבודת כוכבים; אבל יום תגלחת זקנו ובלוריתו, ויום שעלה בו מן היס, ויום שיצא מבית האסורין, ועובד כוכבים שעשה משתה לבנו - אינו אסור אלא אותו היום ואותו האיש בלבד.

גמ'. אמר רב חנן בר רבא: קלנדא - ח' ימים אחר תקופה, סטרנורא - ח' ימים לפני תקופה, וסימנך: +תהלים קלט+ אחר וקדם צרתני וגו'. ת"ר: לפי שראה אדם הראשון יום שמתמעט והולך, אמר: אוי לי, שמא בשביל שסרחתי עולם חשוך בעדי וחוזר לתוהו ובוהו, וזו היא מיתה שנקנסה עלי מן השמים, עמד וישב ח' ימים בתענית [ובתפלה], כיון שראה תקופת טבת וראה יום שמאריך והולך, אמר: מנהגו של עולם הוא, הלך ועשה שמונה ימים טובים, לשנה האחרת עשאן לאלו ולאלו ימים טובים, הוא קבעם לשם שמים, והם קבעום לשם עבודת כוכבים.